

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Hammon.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A posita erat, visebatur, libidinem nimirum ejus meretricis indicabat. Erat & apud Eleos in templo Veneris simulacrum ejus insidens Arieti, Scopæ, ut Pausanias ait, opus, eique cognomen erat *πρωδημιον*, quod arietinæ procacitati videtur convenire.

VETULIPETA PROCUS. CAP. XXXIII.

N Am quantum ad Arietis libidinem attinet, per eum ita in nequitiam concitatum, hominem, qui vetularum concubitum, assectaretur, nonnulli notandum censuere: quod is primum vetustiores feminas inire consueverit, quarum facta copia novas minime persequatur.

SALUBRITAS. CAP. XXXIV.

Mercurium autem ajunt apud Tanagræos cum Ariete humeris insidente solum esse, eumque *μεροφάγγη* Pausanias ait appellatum. Erat id partæ salubritatis hieroglyphicum, quandoquidem Mercurius expiatione Arietis, quem circum urbem gestaverit, pestilentiam, quæ Tanagræos invaserat, sustulisse dicitur: in cujus facti memoriam, die ejus festo pulcherrimus quispiam ex Tanagræa juventute delectus, Arietem humeris impositum frequentissima totius civitatis pompa, circum mœnia gestare consueverat.

Mercurius cum Ariete quid.

CUSTODIA. CAP. XXXV.

A pud Corinthios vero Anæum Mercurii simulacrum visebatur, cui Aries assistebat. Causam fuisse Pausanias dicit, quod Mercurium maxime omnium deorum custodire greges, proventusque ex eis augere persuasum sit. Sedenim cum ita Mercurio sacundia Deo præfidi Aries apponatur, maximumque humana vitæ præsidium sit oratio, ut comici Græci dixerunt, est, minime mirum, si Isocratis Rhetoris sepulcro Aries triginta cubitorum adsculptus fuit, in quo Siren cubitorum septem insideret: nam ea quoque orationis suavitatem indicabat. Et ferunt Astrologi, Mercurium in Ariete collocatum, orationis promptitudinem, & ex tempore dicendi facultatem dare. Sed ne ab Isocratis sepulcro discedamus, prope etiam mensa apposita, quæ Poetas haberet ac ejusdem præceptores, in quibus & Gorgias astronomicam spheram inspectabat, & Isocrates ipse omnifariæ doctrinæ hauriendæ cupidus assistebat.

HAMMON. CAP. XXXVI.

I N Salonina numo Aries est cum inscriptione, HAMMONI CONS. AUG. Animal enim hoc in veterum sculpturis frequentissimum habetur, præcipueque Hammonem Deum, specie illa sua reciprocicorni (ut Laberii dictum usurpem) significabat. Hunc vulgus Jovem, Ægyptii Solem esse contendebant: cornuaque radios ostentare, de quibus alibi locupletius. Spectare tamen est in Gallieni numo Arietem inscriptione addita, JOVI CONS. AUG. Hammonem vero veteres salutis Deum, uti Latini Jovem a juvando dictum, interpretabantur, exque arietino capite eundem Deum, qui omnium salutis prospiceret, *ἰσοφύμιος* intelligebant. Hecæatus Abderita Ægyptios ait Hammonis voce usos, cum se invicem salute præposita compellarent, allocutoriamque esse vocem, qua boni omnium causa Deum in-

Gallieni numus. De cujus oraculo à Gell. lib 3. c. 3.

D primis ita venerarentur. Isque mos in plerisque nostræ pietatis collegiis observatur, ut quicumque pulnaverit, non prius ad colloquium admittatur, quam ad Virginis Deiparæ salutationem responderit. Cumque veterum mos esset, in mortuorum conditoriis bene detunctis ominari, eos Diis manibus commendabant: alii columnas, quæ sepulcris erigebantur, inscriptionis hujusmodi loco, arietinis capitibus hinc inde adsculptis insignibant, corymbis intermedio propendentibus, qui foliorum & fructuum varietate lascivirent. Sed quod ad Hammonem attinet scriptores rerum parvula quædam cornua in utroque tempore eum habuisse ferunt. Qui vero penitentiorem doctrinam perstrutati sunt, proprium id Jovis nomen apud Ægyptios fuisse tradunt. Alii dicunt arietinum caput ideo Hammonis esse signum, quod Ægypti rex, præclaris admodum rebus à se gestis, in galea usus sit arietini capitis insigni. Ajunt & cum Herculi illi vetustissimo ad eum visendi studio profecto se olim ostentaret arietino capite, quæ ma-

Hammon arietino capite.

Q 2

verat,

L'aride de
la toison
proor.

verat, vertici suo imposto, & pelle ea villosa circumdatum, alia pelle amictum Heroem admisisse. Et Saporis Regis gestamen celebrat Ammianus, Aureo capitis aretini figmento elaboratum. Quod & insigne militiæ, & quasi fodalitatis cuiusdam suæ, recentissima memoria Carolus fortissimus Burgundionum Dux, Caroli V. Imperatoris avus adscivit, aureum Arietis caput singulis pro gestamine imponendo, & Arietini capitis cognomento fodalitatem vocando, eam Tottionis aurei vulgo appellarunt, quod ea locutio caput arietinum lingua patria designaret.

DEGUSTATIO. CAP. XXXVII.

De Ariete
signo cale-
sti.

Sed ut hæc, quamvis ad vetustatis imaginem, usumque facta, misla faciamus, appellat nos Aries ille toto cælo conspicuus, qui rerum temporumque divisionem, æquasque utrorumque portiones ostentat: uniformem toto anno diei noctisque partitionem, augmentum & decrementum æquilibrio semper appensum. Cur vero Aries huic sit dispensationi præfectus, ea affertur causa: quod proprium illi esse ajunt ab æquinoctio verno super dextrum latus incubare, veluti Sol quoque ad Septemtrionales, quippe dexteram ut Ægyptii statuunt, mundi regiones descedit: ab Autumnali vero æquinoctio sinistro incubat lateri, veluti etiam Sol in lævam declinare, & Australia signa occupare conspicitur. Pari propemodum ratione malorum semina ipsis fructibus inclusa, brumali die spontaneo motu converti in contrarias partes observatum: quippe quæ peracto jam omni maturitatis numero, natura opifice, quæ rerum omnium alrix est, retro cedere, & ad radicem, ad propaginem, ad specierum earundem progenerationem tendere videantur.

PRINCIPIUM ANNI. CAP. XXXVIII.

Apud Astronomos Aries pro Anni principio capitur, & eo notatur hieroglyphico, variaque est ingeniorum sedulitas istius rei rationem asserere conantium: Hebræis præsertim nonnullis Libram potius caput asserentibus, quod par fuerit omnia perfecta, & seminibus facta summo ab opifice creari, eo vero tempore fruges omnes maxime maturuisse. Quod vero Aries inde locum occupaverit, ex lege factum ad illius temporis solemnitatem celebrandam, quo liberati sunt ex Ægypto. Sed quod ajunt tunc temporis nonnulli, quo mundus est genitus, Arietem cæli medium tenuisse: in mundi quippe vertice constituisse, quisnam id potuerit conjectare non video, cum in spherica cæli figura neque vertex, neque imum, neque ortus, neque occasus, qui eodem temporis articulo sint, iidem eodem momento gentibus omnibus dari potuerit. Nam nisi omnibus ea ratio gentibus inferviat, admittenda non est. Solem vero qui dicat in hoc vel illo signo fuisse, nemo non intelligat. Astronomi quidem fuisse in Ariete volunt, & Virgillii doctrina non parvam his auctoritatem adjungit, dum ita super verni temporis amenitate canit:

Georg. lib. 2.

Non alios prima crescentis origine mundi
Illuxisse dies, aliumve habuisse tenorem
Crediderim: ver illud erat, ver magnus habebat
Orbis, & hybernis parcebat flatibus Euri,
Cum primum lucem pecudes hausere virumque
Terrea progenies duris caput extulit arvis,
Immissæque fera silvis, & sidem celo:
Nec res hunc tenera possent perferre laborem,
Si non tanta quies irret, frigusque, caloremque,
Inter, & exciperet cæli indulgentia terras.

Quod vero Commentarii hujus finem Virgiliani carminis amenitate condire quaesierim, optime Lactanti, non inepte me fecisse arbitror, qui te forte gregalium rusticitate, styloque modoque pastorali, virum tam elegantem, offensum & delassatum suspicabar. Tu quicquid id fuerit, ut omnia amicorum soles, boni consule, & Pierium virtutis doctrinæque tuæ deditissimum, ut facis, ama.